

Ἔξοδος 3,1-15,21

Ἡ ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπό τήν Αἴγυπτο

Θά ἔχετε δεῖ σίγουρα πολλές φορές παιδιά νά συναγωνίζονται ποιοῦ ἔχει μεγαλύτερη δύναμη. Ἄλλοι σφίγγουν τά μπράτσα τους, ἄλλοι βάζουν ἀντικριστά τά χέρια τους, ἄλλοι πάλι προσπαθοῦν νά σηκώσουν κάτι πολύ βαρύ. Μέ τήν ἱστορία πού θά σᾶς πῶ σήμερα θά σᾶς δεῖξω **τήν ἰσχυρότερη δύναμη**: μιά δύναμη πού σάθηκε ἱκανή νά ρυθμίσει τή ζωή ὀλόκληρων λαῶν.

Ὁ Μωυσῆς, ὁ πιστός αὐτός Ἰσραηλίτης, βρίσκεται στή χώρα **Μαδιάμ**. Μιά μέρα, ἐνῶ ἔβοσκε τά πρόβατα τοῦ πεθεροῦ του **Ἰοθόρ** στό βουνό **Χωρήβ**, βλέπει ξαφνικά (*δείχνουμε τήν εἰκόνα, βλ. Ἡ Βίβλος, σ. 104-105*) κάτι πολύ παράξενο: μιά μεγάλη **βάτο**, δηλαδή ἕναν ἀγκαθωτό θάμνο, **μέσα σέ φλόγες χωρίς νά καίγεται!** Πλησιάζει νά δεῖ καλύτερα ἀπό κοντά καί μέσα ἀπό τή βάτο ἀκούει μιά φωνή:

- Μωυσῆ, Μωυσῆ!
- Ποιός εἶναι; Τί συμβαίνει;
- Μήν πλησιάζεις ἐδῶ! συνεχίζει ἡ φωνή. Βγάλε τά σανδάλια ἀπό τά πόδια σου, γιατί ὁ τόπος αὐτός εἶναι ἱερός! Ἐγώ εἶμαι ὁ Θεός τοῦ πατέρα σου, ὁ Θεός τοῦ Ἀβραάμ καί τοῦ Ἰσαάκ καί τοῦ Ἰακώβ.

Εἶδα τὰ βάσανα τοῦ λαοῦ μου στήν Αἴγυπτο καί ἀποφάσισα νά τόν σώσω ἀπό τὰ χέρια τῶν Αἰγυπτίων, ἀπό τή χώρα τῆς σκλαβιάς καί νά τόν ὀδηγήσω στήν εὐφορη καί πλοῦσια Χαναάν, ὅπου τρέχει ἄφθονο γάλα καί μέλι. Ἔλα, λοιπόν, τώρα νά σέ στείλω στόν φαραώ, τόν βασιλιά τῆς Αἰγύπτου (ὁ φαραώ πού ζητοῦσε νά τόν σκοτώσει εἶχε πιά πεθάνει). Σ' ἐσένα ἀναθέτω αὐτή τήν ἀποστολή, νά βγάλεις τούς Ἰσραηλίτες ἀπό τήν Αἴγυπτο.

Τά ἔχασε ὁ Μωσῆς. Τί ἦταν αὐτά πού ἄκουγε; Μόλις πού τόλμησε νά ψιθυρίσει:

- Κύριε, ποιός εἶμαι ἐγώ πού θά παρουσιασῶ στόν φαραώ καί θά βγάλω τούς Ἰσραηλίτες ἀπό τή χώρα τῆς Αἰγύπτου;

- Θά εἶμαι μαζί σου! τόν διαβεβαίωσε ὁ Θεός.

Αὐτός ὁ λόγος ἔδωσε κουράγιο στόν Μωσῆ. Ἄν ὁ Θεός εἶναι μαζί του, τί νά φοβηθεῖ; Ἀκούει, λοιπόν, μέ προσοχή τίς ὀδηγίες πού τοῦ δίνει γιά τό μεγάλο ἔργο.

- Θά καλέσεις πρῶτα τούς γεροντότερους ἀπό τούς Ἰσραηλίτες καί θά τούς ἀνακοινώσεις τό σχέδιό μου. Ἐπειτα θά πᾶς μαζί τους στόν φαραώ καί θά τοῦ πεῖς: «Ὁ Θεός τῶν Ἑβραίων μᾶς ἔχει καλέσει νά βγοῦμε στήν ἔρημο γιά νά Τοῦ προσφέρουμε ἐκεῖ θυσία». Ὁ φαραώ, βέβαια, δέν θά δεχτεῖ νά σᾶς ἀφήσει νά φύγετε. Θά ἀναγκασεῖ ὅμως, γιατί θά δεῖ νά κάνω στόν λαό του τρομερά θαύματα.

Ὁ Μωσῆς ἔχει κι ἄλλες ἀγωνίες καί τίς λέει στόν Θεό:

- Κι ἂν οἱ Ἰσραηλίτες δέν μέ πιστέψουν καί μοῦ ποῦν «δέν σοῦ φανερώθηκε ὁ Θεός», τί θά τούς ἀπαντήσω;

- Τί εἶναι αὐτό πού κρατᾶς στό χέρι σου, Μωσῆ; τόν ρωτᾷ ὁ Θεός.

- Ραβδί.

- Ἄφησέ το νά πέσει κάτω.

Τό ρίχνει κάτω ὁ Μωσῆς καί τό ραβδί γίνεται φίδι! Φοβήθηκε ὁ Μωσῆς κι ἀπομακρύνθηκε. Ὁ Θεός ὅμως τοῦ λέει:

- Ἄπλωσε τό χέρι σου, Μωυσῆ, καί πιάσε τήν οὐρά τοῦ φιδιοῦ.

Ὁ Μωυσῆς ὑπακούει στόν Θεό καί βλέπει κατί καταπληκτικό: Τό φίδι στό χέρι του γίνεται καί πάλι ραβδί!

- Ἄν δέν σέ πιστέψουν, Μωυσῆ, θά κάνεις αὐτό τό θαῦμα καί ἄλλα ἀκόμη μέ τή δική μου δύναμη.

- Κύριε, ξέρεις ἀκόμη ὅτι δέν μπορῶ νά μιλήσω δυνατά καί καθαρά. Μήπως νά στείλεις κάποιον ἄλλο πιό ἱκανό γιά τή μεγάλη ἀποστολή;

- Ἐγώ δέν δίνω στούς ἀνθρώπους τίς ἱκανότητες καί τά χαρίσματα; τόν ἐνθαρρύνει ὁ Θεός. Θά ἀνοίξω τό στόμα σου καί θά σέ βοηθήσω νά μιλήσεις.

Τοῦ ἔδωσε, ὡστόσο, καί ἕναν βοηθό, τόν ἀδερφό του τόν **Ἄαρών**.

Μέ συγκίνηση καί μεγάλη χαρά ἄκουσαν οἱ Ἰσραηλίτες ὅσα τούς εἶπαν ὁ Μωυσῆς καί ὁ Ἄαρών. Ἀλλά ὁ φαραώ, ὅπως ὁ Θεός τούς εἶχε προειδοποιήσει, ὄχι μόνο ἀρνήθηκε νά τούς ἀφήσει, ἀλλά ἐπιπλέον ἔδωσε διαταγή νά γίνει ἡ δουλειά τους βαρύτερη, κοπιαστικότερη, ἀκόμη πιό τυραννική (*δείχνουμε τήν εἰκόνα ἀπό τή Βίβλο, σ. 109*).

Τότε ὁ Θεός, γιά νά πεισεῖ ὁ ὑπερήφανος καί σκληρός βασιλιάς, ἐπέτρεψε **«δέκα πληγές»¹**, δηλαδή δέκα μεγάλες συμφορές πού ἐπληξαν τούς Αἰγυπτίους. Οἱ Ἰσραηλίτες μέ κομμένη ἀνάσα παρακολουθοῦσαν καί περίμεναν μέ ἀγωνία νά δοῦν τήν ἀντίδραση τοῦ φαραώ. Αὐτός κάθε φορά τρόμαζε καί ὑποσχόταν στόν Μωυσῆ ὅτι θά ἀφήσει τόν λαό νά πάει νά λατρέψει τόν Θεό του. Μόλις ὅμως σταματοῦσε τό κακό, ἄλλαζε γνώμη. Γιά πολύ καιρό ἔμενε ἀσεβής καί ἀμετάπειστος, ὥσπου ἔφτασε ἡ δέκατη πληγή.

Αὐτή ἦταν ἡ τρομερότερη ἀπ' ὅλες: Ὅλα **τά πρωτότοκα ἀγόρια** τῶν Αἰγυπτίων πέθαναν ζαφνικά μέσα σέ μιά νύχτα! Καταλαβαίνετε τί θρῆνος ἀπλώθηκε στή χώρα! Ἀκόμη καί στό παλάτι τοῦ φαραώ, γιατί κι αὐτός ἔχασε τόν πρωτότοκο γιό του.

Μόνο οί Ἰσραηλίτες δέν θρηνοῦσαν νεκρούς. Μέ ἐντολή τοῦ Θεοῦ κάθε οἰκογένεια **ἔσφαξε ἕνα μικρό ἀρνάκι καί μέ τό αἷμα του σημάδεψε τήν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της**, γιά νά μήν τούς ἀγγίξει τό κακό. Ἐκεῖνο τό βράδυ ὅλοι ἦταν ἄγρυπνοι, ἔτοιμοι γιά τή μεγάλη ἐξοδο· ἔτσι τούς εἶχε πει ὁ Μωυσῆς. Πραγματικά, ὁ φαραώ τρέμοντας μήπως ξεσπάσει χειρότερη συμφορά στή χώρα του, τούς δίνει τήν ἄδεια νά φύγουν.

Παίρνουν τό σύνθημα ἀπό τόν Μωυσῆ καί ξεκινοῦν. Ἕνας ὁλόκληρος λαός προχωρεῖ τώρα μέσα στήν ἔρημο, ὥσπου φτάνουν μπροστά στήν **Ἐρυθρά Θάλασσα**. Πῶς θά περάσουν ὁμως ἀπέναντι; Πλοῖα δέν ἔχουν. Καί νά ἔταν μόνο αὐτό... Ἀπό μακριά ἀκούγονται καλπασμοί ἀλόγων καί θόρυβος πολὺς. Τί συμβαίνει; Ὁ αἰγυπτιακός στρατός ἔρχεται κατά πάνω τους! Ὁ σκληρόκαρδος φαραώ πάλι μετάνιωσε πού τούς ἄφησε ἐλεύθερους. Πῆρε ὅλο τό ἵππικό του καί ἐξακόσια ἄρματα, μπῆκε ὁ ἴδιος ἐπικεφαλῆς καί νά, τώρα ἔχει στρατοπεδεύσει πολὺ κοντά τους!

Σκέφτονται οἱ Ἰσραηλίτες τί τούς περιμένει καί τούς πιάνει ἀπελπισία. Κλονίζεται ἡ πίστη τους στόν Θεό. Λόγια βαριά ξεστομίζουν στόν Μωυσῆ:

- Δέν ὑπῆρχαν τάφοι στήν Αἴγυπτο καί μᾶς ἔβγαλες ἐδῶ στήν ἔρημο ν' ἀφήσουμε τά κόκαλά μας; Καλύτερα δοῦλοι σούς Αἰγυπίους παρά νά μᾶς σφάζουν στήν ἔρημο!

Ὁ Μωυσῆς ὁμως δέν χάνει τό θάρρος του. Ἐνθαρρύνει καί τόν λαό.

- Ἐχετε θάρρος, μήν κλονίζεστε! Θά δεῖτε ὅτι ὁ Θεός θά μᾶς γλυτώσει! Θά πολεμήσει Αὐτός καί θά μᾶς σώσει.

Αὐτά εἶπε σούς Ἰσραηλίτες, κι ἔπειτα **ἄρχισε νά μιλά στόν Θεό**. Προσεύχεται ὁ Μωυσῆς. Προσεύχεται **μέ πίστη δυνατή**. Προσεύχεται **ἐπίμονα**, μέσα ἀπό τήν καρδιά του. Πῶς νά μήν ἀκούσει ὁ Θεός μιά τέτοια προσευχή!

-Τί φωνάζεις, Μωυσῆ; τοῦ λέει, ὄχι γιατί ἔλεγε δυνατά τήν προσ -

ευχή του, αλλά γιατί **ἡ καρδιά του κραύγαζε πρὸς τὸν Θεό**. Τὸν παρακαλοῦσε θερμά **μέ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη**. Ἄν ἤθελε ὁ Θεός, δέν τοῦ ἦταν δύσκολο νά κάνει ἕνα θαῦμα!

Πραγματικά, παιδιά, ὁ Θεός ἔκανε τό θαῦμα Του· ἕνα καταπληκτικό θαῦμα.

- Σήκωσε τό ραβδί σου, Μωυσῆ, λέει στόν πιστό Του δοῦλο καί ἄπλωσε τό χέρι σου πάνω στή θάλασσα.

Ὁ Μωυσῆς κάνει ὅ,τι τοῦ λέει ὁ Θεός. Καί τότε, **ἡ Ἐρυθρά Θάλασσα σχίζεται σά δύο** κι ἀνοίγει **ἕνας δρόμος ἀνάμεσα σέ ὑδάτινα τείχη!** Ὁ λαός τοῦ Θεοῦ προχωρεῖ καί περνᾷ στήν ἀπέναντι ὄχθη (*δείχνουμε τήν εἰκόνα ἀπό τή Βίβλο, σ. 124-125*).

Μέ δεύτερη ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ὁ Μωυσῆς ἀπλώνει ξανά τό χέρι του πάνω στή θάλασσα καί τά νερά ἐπανερχονται στή θέση τους. Καθώς ὁμως ἐνώνονται καί πάλι, κλείνουν μέσα τους -ποιοὺς λέτε; Ναι, τούς Αἰγυπτίους πού τούς καταδίωκαν καί εἶχαν μπεῖ κι αὐτοί μέσα στό μονοπάτι τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας. Οἱ Ἰσραηλίτες ἔχουν πλέον σωθεῖ. Ἐπιτέλους ἐλεύθεροι!

Τί χαρά καί τί πανηγύρι ἔγινε τότε! Ὅλοι οἱ Ἰσραηλίτες ἄρχισαν νά ὑμνοῦν² καί νά δοξάζουν τόν παντοδύναμο Θεό, τόν σωτήρα τους, πού εἶδε τήν ἀγωνία τους καί ἄκουσε τή θερμή προσευχή τοῦ Μωυσῆ.

Ἡ δύναμη τῆς προσευχῆς

Νά, ποιά εἶναι **ἡ ἰσχυρότερη δύναμη**, ἰκανή νά ρυθμίσει ἀκόμη καί τήν πορεία τῶν ἐθνῶν: **ἡ προσευχή!** Ἡ προσευχή πού γίνεται **μέ πίστη, μέ ἐπιμονή, μέ ἐμπιστοσύνη στόν Θεό**.

Ὁ Χριστός μᾶς εἶπε: **«αἰτεῖτε, καί δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε, καί εὕρησετε, κρούετε, καί ἀνοιγήσεται ὑμῖν»** (Μθ 7,7). Μέ ἀπλά λόγια: «Νά ζητᾶτε καί θά σᾶς δοθεῖ... νά χτυπᾶτε τήν πόρτα μου καί θά σᾶς

ανοίξω»! (Μπορουν ίσως τά παιδιά νά μάθουν ἀπ' ἔξω τόν λόγο τοῦ Κυρίου καί νά τό ἐπαναλαμβάνουν χωρισμένα σέ ομάδες).

Νά μή διστάζουμε, λοιπόν, νά προσευχόμαστε καί νά ζητοῦμε ἀπό τόν Θεό, νά Τοῦ λέμε τίς ἀνάγκες καί τά προβλήματα μας. Εἶναι ὁ οὐράνιος πατέρας μας· ἔτσι δέν Τόν ὀνομάζουμε στό «**Πάτερ ἡμῶν**»; Κι εἶναι **πατέρας παντοδύναμος καί στοργικός**. Ἔχει τή δύναμη νά μᾶς βοηθήσει καί μᾶς ἀγαπάει. Εἶναι ἔτοιμος νά μᾶς προστατέψει, ἀρκεῖ ἐμεῖς νά Τοῦ τό ζητοῦμε στήν προσευχή μας μέ πίστη, ἐπιμονή καί ἐμπιστοσύνη. (Στό τέλος τοῦ μαθήματος ὁ καθηγητής μπορεῖ νά δώσει στά παιδιά ὀρισμένες πρακτικές ὁδηγίες γιά τήν προσευχή: *πότε, ποῦ, πῶς νά προσευχόμαστε*³. Κατάλληλο, ἐπίσης, γιά τό μάθημα εἶναι τό τραγούδι «Προσευχή», ἀπό «Πνευματικές Ὠδές Β'», σ. 283, CD «Χαμόγελα σέ νότες ἐφτά», ἀρ. 1, βλ. ἐποπτικό ὑλικό).

**Μέ ἐμπιστοσύνη, πίστη καί ἐπιμονή
φτάνει στόν Θεό θερμή ἢ προσευχή.**

Γιά τόν καθηγητή

¹Οἱ «δέκα πληγές» ἦταν οἱ ἐξῆς:

α) Τό **νερό** ἔγινε **αἷμα**, μέ ἀποτέλεσμα νά φοφήσουν τά ψάρια καί νά μήν ἔχουν σ' ὅλη τή χώρα νερό νά πιοῦν.

β) Βγῆκαν ἀπό τόν Νεῖλο ποταμό ἀτέλειωτα **βατράχια**, πού ἔμπαιναν μέσα στά σπίτια.

γ) Ἐμφανίστηκαν ἀμέτρητα **κουνούπια** πού τσιμποῦσαν φοβερά.

δ) Ἀκολούθησαν τεράστιες **μύγες**.

ε) **Ψόφησαν τά ζῶα** τῶν Αἰγυπτίων.

στ) Ἐπесе φοβερός κOURνιαχτός πού προκάλεσε **πληγές** σέ ἀνθρώπους καί ζῶα.

ζ) Ἐπесе φοβερό καταστρεπτικό **χαλάζι**.

η) Σκεπάστηκε όλη ή χώρα μέ **ἀκρίδες**.

θ) Γιά τρείς μέρες ύπῆρχε παντοῦ πυκνό **σκοτάδι καί θύελλα**.

Ἐάν τίς ἀναφέρουμε στά παιδιά, εἶναι καλό νά δείξουμε καί τίς ἀντίστοιχες εἰκόνες ἀπό τή Βίβλο, σ. 111-119.

² «Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γάρ δεδόξασται...», ἐπαναλάμβαναν ὅλοι μαζί. Δηλαδή: «Ἄς ψάλλουμε στόν Κύριο, γιατί μέ μεγάλη δόξα δοξάστηκε...». Τή νικητήρια αὐτή ὠδή τήν ψάλλουμε μέχρι καί σήμερα στήν Ἐκκλησία. Εἶναι ή πρώτη ἀπό τίς ἐννιά ὠδές τοῦ Ὁρθρου.

³ Προσευχόμαστε κάθε πρωί καί βράδυ, πρὶν καί μετὰ ἀπό τό φαγητό, καί ὁποιαδήποτε στιγμή τῆς μέρας ἢ τῆς νύχτας θέλουμε.

Μποροῦμε παντοῦ νά προσευχόμαστε, ἀλλά γιά τήν προσωπική μας προσευχή διαλέγουμε μιά ἡσυχία γωνιά.

Ὅσον ἀφορᾷ σίς προσευχές πού μποροῦν νά λένε τά παιδιά, μποροῦμε νά τοῦς συστήσουμε κάποιο παιδικό προσευχητάρι καί νά τά συμβουλευσομε νά μήν παρακαλοῦν μόνο τόν Θεό στήν προσευχή τους, ἀλλά καί νά Τόν εὐχαριστοῦν γιά τά τόσα Του δῶρα. Ἐπίσης, νά μήν προσεύχονται μόνο γιά τόν ἑαυτό τους, ἀλλά ή προσευχή τους ν' ἀγκαλιάζει ὅλο τόν κόσμο (οἰκογένεια, συγγενεῖς, φίλους, γείτονες, δασκάλους, συμμαθητές, πατρίδα κ.ἄ.) καί ἰδιαίτερα ὅσους ἔχουν ἀνάγκη (ἀρρώστους, φτωχοῦς, ὀρφανά, γέροντες κ.ἄ.). Ἰδιαίτερη προτροπή ἀξίζει νά γίνει ὥστε νά προσεύχονται γιά τόν ἐπίσκοπο τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας καί γιά τοῦς ἱερεῖς τῆς ἐνορίας τους.

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Ἐγχρωμες εἰκόνες.
2. «Ἡ δύναμη τῆς προσευχῆς»: ὑλικό γιά ἐκτύπωση.
3. Ἄγιογραφικό χωρίο.
4. Παιχνίδια: α) Λαβύρινθος β) Ἀντιστοιχίση.
5. Τραγούδι: «Προσευχή» (σέ ἀρχεῖο κειμένου-ἤχου).